

**Přenosy, pořizování a zveřejňování audiovizuálních záznamů
z jednání zastupitelstva obce či kraje**

zejména s ohledem na případnou ochranu osobnosti a osobních údajů
zaznamenávaných osob

*Oldřich Kužílek
září 2012*

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Východiska.....	3
2.1	Situace.....	3
2.2	Základní aspekty problematiky.....	3
3	Pozice pořizovatele záznamu - obce jako veřejnoprávního subjektu anebo občana či firmy jako soukromoprávního subjektu.	4
4	Ústavní hledisko.....	5
5	Hledisko ochrany osobnosti ve smyslu Občanského zákoníku (OZ)	5
5.1	Ochrana osobnosti a soukromí.....	5
5.1.1	Zaznamenání „diváků“	6
5.1.2	Výjimka, kterou je nutno ohlídat	8
5.2	Shrnutí k ochraně soukromí podle OZ	9
6	Hledisko ochrany osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů (ZOOÚ).....	9
6.1	Přímý přenos	9
6.2	Pořízení záznamu.....	9
6.3	Existence záznamu	11
6.4	Zveřejnění záznamu	11
6.4.1	Specifičnost zveřejnění na internetu.....	12
6.5	Příklady některých typů oprávněně zveřejňovaných osobních údajů při jednání zastupitelstva a některé výjimky, které nutno chránit.....	13
6.5.1	Osobní údaje pronášené v záznamu někým jiným.....	13
6.5.2	Osobní údaje vznikající pořízením záznamu.....	14
6.5.3	Osobní údaje sdělené subjektem údajů o sobě	15
6.6	Praktické doporučení k pořizování a zveřejňování záznamů z hlediska osobních údajů	15
6.7	Shrnutí k ochraně osobních údajů podle ZOOÚ	15
7	Informační a oznamovací povinnosti při pořízení a zveřejnění záznamu.....	16
7.1	Informování dotčených osob	16
7.2	Oznámení nebo registrace zpracování osobních údajů	17
7.3	Ochrana práv subjektů údajů.....	19

použité zkratky:

InfZ – zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

ZOOÚ – zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů

OZ – zákon č. 40/1964 Sb. občanský zákoník

NOZ – zákon č. 89/2012 Sb. nový občanský zákoník (účinný od 1. ledna 2014)

Listina - Listina základních práv a svobod

ÚOOÚ – Úřad pro ochranu osobních údajů

1 Úvod

Mnoho samospráv pořizovalo a pořizuje audiovizuální (případně jen zvukové) záznamy jednání zastupitelstva a zveřejňuje je na webu, protože to přispívá k transparentnosti jejich rozhodování.

V poslední době však vznikla panika, že některé takové postupy mohou být v rozporu s ochranou osobních údajů.

Tento dokument na takové otázky odpovídá. Zejména řeší následující:

- porušuje se pořízením či zveřejněním záznamu ochrana soukromí?
- smí se zveřejnit záběry na publikum v sále?
- smí se záznam zveřejnit kvůli osobním údajům osob, o nichž se jedná (např. schválení smlouvy o prodeji nemovitosti)?
- musí mít úřad k pořizování záznamů souhlas Úřadu pro ochranu osobních údajů?
- může záznam pořizovat a případně zveřejnit kdokoliv, třeba přítomný občan?
- jak se musejí záznamy upravit (vypípat některé části) pro zveřejnění?

2 Východiska

2.1 Situace

Přetrvávající nejasnosti a mediální fámy okolo „zákazů“ pořizovat a zveřejňovat záznamy jednání zastupitelstva plynou především z praxe Úřadu pro ochranu osobních údajů. Ten se k problémům systematicky vyjadřuje pouze z hlediska ochrany osobních údajů a preventivně je nadsazuje. Nerozlišuje podrobně mezi jednotlivými typy osobních údajů¹ a bez vysvětlení prohlašuje některé záznamy a zveřejnění za nepřijatelné². Vydává sdělení s nesmyslnými právními závěry³, zároveň však svá stanoviska mění⁴, ustupuje od nich a v konkrétních případech s pořizováním záznamů souhlasí a registruje je.

Chybí tak přesný popis hranice mezi ochranou osobních údajů a právem veřejnosti na informace. Vytyčení uvedené hranice je proto cílem této analýzy.

2.2 Základní aspekty problematiky

Pro pochopení problematiky je třeba si uvědomit některé klíčové aspekty, které je nutné rozlišovat:

¹ např. v žádném sdělení či stanovisku nezmiňuje otázku § 8b InfZ o příjemcích veřejných prostředků

² např. [sdělení ÚOOÚ pro Magistrát hl.m. Prahy z 3.10.2011 zn. VER-6665/11-2HEJ](#)

³ např. tvrdí, že člen zastupitelstva si nesmí pořídit záznam jednání proto, že je vázán vnitřním předpisem obce a že je vázán mlčenlivostí.

⁴ např. o 180° změnil názor na archivaci záznamu, kdy od názoru „[zlikvidovat ihned po vyhotovení zápisu](#)“ potvrdil, že záznam je podle archivního zákona nutno archivovat 10 let. [Sdělení ÚOOÚ pro tajemníka Bzence zn. VER-2507/11-11/ZUR z 2.11.2011.](#)

- a) pozici pořizovatele záznamu - obce jako veřejnoprávního subjektu anebo občana, občanského sdružení či firmy jako soukromoprávního subjektu

Dále je třeba rozlišovat varianty audiovizuální prezentace jednání zastupitelstva:

- b) provádění přenosu z jednání bez záznamu,
- c) pořizování záznamu,
- d) zveřejnění záznamu (na internetu).

Nakonec je třeba rozlišovat aspekty ochrany osobnosti:

- e) obecnou ochranu osobnosti a soukromí, která je stanovena v § 11 a následujících občanského zákoníku, resp, § 84 a následující NOZ,
- f) speciální úpravu užšího fenoménu – osobních údajů – která je upravena v zákoně o ochraně osobních údajů (zejm. § 5 odst. 2 a § 9) a zákoně o svobodném přístupu k informacím (§ 8a a 8b).

Všechna uvedená hlediska se však uplatní jen tehdy, pokud jsou fyzické osoby z pořízeného záznamu identifikovatelné. Pokud jde jen o celkové, málo podrobné záběry, ze kterých nelze osobu identifikovat, anebo ani jiné údaje v záznamu osobu neidentifikují, natáčení a zveřejňování nevyvolává vůbec žádné otázky ani z hlediska OZ, ani ZOOÚ.

3 Pozice pořizovatele záznamu - obce jako veřejnoprávního subjektu anebo občana či firmy jako soukromoprávního subjektu.

Veřejnoprávní postavení znamená, že obec (kraj) smí dělat jen to, co je jí zákonem umožněno.

Zaznamenávání a zveřejňování záznamů zastupitelstva je umožněno především tím, že zákon ukládá pořizovat zápis. Pořízení záznamu je tak prostředkem pro vytvoření zápisu. Uplatní se tzv. úřední licence, případně některý z důvodů pro oprávnění zpracování osobních údajů podle § 5 odst. 2 ZOOÚ.

Dále zákon o obcích (podobně o Praze a krajích) ukládá obci informovat veřejnost o jednání orgánů (§ 97 zák. o obcích), ukládá starostovi (primátorovi, hejtmanovi) informovat občany o činnosti obce či kraje (§ 61 odst. 3 písm. f zák. o krajích, § 103 odst. 4 písm. e) zák. o obcích) či prostě do samostatné působnosti zahrnují péči o uspokojení potřeby informací (§ 16 odst. 3 zák. o Praze, § 35 odst. 2 zák. o obcích).

Nad tím vším je navíc ústavní povinnost na základě čl. 17 Listiny, kde se v odst. 5 ukládá všem orgánům samosprávy přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podrobnosti ve vztahu k záznamům jednání zastupitelstva, zejména rozsah oprávněného zveřejnění údajů resp. rozsah nutné anonymizace, jakož i vztah ke zveřejnění na internetu, stanoví zejména ZOOÚ a InfZ.

Veřejnoprávní zmocnění tedy existuje a územní samosprávné celky jsou zákonem oprávněny takový záznam pořizovat.

Naopak soukromoprávní postavení občana (či soukromé právnické osoby) znamená, že tito smějí činit cokoli, co není zákonem zakázáno. Občan a soukromá právnická osoba (např. občanské sdružení) tedy nepotřebují žádné zmocnění či oprávnění. Naopak musejí věnovat pozornost zákazům. Ty by v tomto ohledu mohly být obsaženy jednak v obecné úpravě v občanském zákoníku (§ 11 a následující), jednak ve speciální úpravě ochrany osobních údajů – v zákoně o ochraně osobních údajů (§ 5 odst. 2 a § 9).

Žádný právní předpis nezakazuje pořizovat záznamy jednání zastupitelstva.

4 Ústavní hledisko

Některé analýzy a hodnocení možnosti pořizovat a zveřejňovat záznamy se opírají především o ústavněprávní rovinu celé problematiky. Analýza Advokátní kanceláře Vrána & Pelikán z 20.5.2011⁵ uvádí:

„Zákon o ochraně osobních údajů provádí čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle kterého má každý právo „na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě“. Limitem tohoto práva je ovšem Čl. 17 Listiny, který v prvním odstavci zaručuje právo na informace a v pátém odstavci pak s ohledem na orgány veřejné moci výslovně stanoví, že „státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti“. To tedy značí, že pokud by zákon o ochraně osobních údajů neposkytoval prostor pro takový výklad, který by umožňoval městu poskytnout veřejnosti úplnou informaci o průběhu zasedání zastupitelstva, odporoval by tento zákon Listině základních práv a svobod a musel by být v potřebném rozsahu zrušen. K tomu srov. i nálezy Ústavního soudu ve věci I. ÚS 517/10.⁶“

Podobně K. Klanicová v článku „Pořízení obrazového a zvukového záznamu ze zasedání zastupitelstva“⁷ uvádí k otázce oprávněnosti každého pořizovat záznam: „Obecně na základě čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR platí, že „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“. Není-li pořizování záznamu zákonem zakázáno, nesmí být občanům v pořizením záznamu bráněno. Přitom obecní zřízení ani jiný zákon pořizování takového záznamu nezakazuje.“

5 Hledisko ochrany osobnosti ve smyslu Občanského zákoníku (OZ)

5.1 Ochrana osobnosti a soukromí

§ 11 a následující Občanského zákoníku se týká **ochrany osobnosti, zejména soukromí**. Pokud ale jde o situaci jednání zastupitelstva, všechny osoby zde

⁵ vypracovaná pro město Karlovy Vary

⁶ rozsudek týkající se poskytování informací o komunistické minulosti soudců

⁷ Karolína Klanicová, Pořízení obrazového a zvukového záznamu ze zasedání zastupitelstva, Moderní obec, březen 2010, str. 43

vystupují vědomě a záměrně **veřejně**. Není tedy pojmově možné pro tuto situaci uvažovat o ochraně soukromí.

Stejně tak není možné uvažovat o neoprávněném zásahu do ochrany osobnosti, když by takto vystupující byl zaznamenáván. Chce-li někdo veřejně ovlivnit jednání zastupitelstva, nemůže tak učinit jinak, než že akceptuje veřejnost svého vystoupení. Uvedený výklad potvrdil rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. května 2005, sp.zn. 30 Cdo 64/2004, podle kterého „...*Ustanovení § 11 a § 12 obč. zák. poskytují ochranu jen těm projevům fyzických osob, jež mají osobní povahu. Osobní povahu proto – jak z logiky věci plyne – zpravidla nemají projevy, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či veřejné činnosti...*“⁸.

Podobný názor zaujal krajský soud Praha v kauze Kalenda x MV (Policie, Pletený Újezd) v rozsudku 8 A 316/2011, když konstatoval: „*Pokud tedy na zasedání zastupitelstva obce Pletený Újezd se stává, že v jeho průběhu se k projednávaným záležitostem vyjadřují i soukromé osoby (tedy osoby odlišné od členů zastupitelstva obce nebo od jiných volených zástupců obecní samosprávy či dalších úředních osob), pak se projevy těchto soukromých osob stávají součástí zasedání zastupitelstva obce Pletený Újezd a **ztrácejí tak status projevů osobní povahy, na něž by se vztahovalo ust. § 11 a § 12 občanského zákoníku.***“

5.1.1 Zaznamenání „diváků“

Dosah soukromí

Zvláštní otázkou se zdá být zaznamenávání osob, které se na veřejné jednání zastupitelstva dostavily, ale aktivně nevystupují, pouze jednání sledují (diváci). Zde je třeba zvážit, zda jejich přítomnost je jejich soukromá věc, zda představuje jejich soukromí, anebo tím, že se zasedání účastní jako diváci, již vstoupili do veřejného prostoru a záznam jejich přítomnosti tedy nezasahuje do jejich soukromí.

Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že soukromí (jakousi „bublinu soukromí“ okolo sebe) si v určitém smyslu člověk „nosí s sebou“. Tento koncept je však zaměřen zejména na situace, které představují významný prostor k rozvíjení vztahů s vnějším světem, a proto je nelze vyloučit z pojmu „soukromí“⁹. Takovým prostorem je typicky například pracovní život.

Ovšem situace účasti na veřejném jednání zastupitelstva je zásadně jiná: člověk na jednání nechodí často, jde o výjimečnou situaci, jejím smyslem je sledování výkonu pravomocí zvolených zástupců, jejich veřejná kontrola a účast na rozhodování. I v případě, kdy člověk aktivně nevystupuje (probíhající jednání nelze v zásadě rušit nějakým vystupováním mimo jednání), nevstupuje do vztahů s okolím, nenavazuje běžné soukromé mezilidské vztahy, kvůli kterým se například na pracovišti určitá ochrana soukromí uznává. Proto nelze tvrdit, že je zde soukromí významně přítomno a pokud by se nerespektovalo, dojde k omezení či deformaci účelu – sledování veřejného jednání. Nelze tvrdit, že přihlížející tráví na jednání zastupitelstva

⁸ obdobně též rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Radio Twist, a.s. v. Slovenská republika z roku 2006

⁹ viz zejména rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva *Niemietz proti Německu* (stížnost č. 13710/88), ze dne 16. 12. 1992, § 29; *Halford proti Spojenému království* (stížnost č. 20605/92) ze dne 25. 6. 1997, § 44; dostupná na <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/search.asp?skin=hudoc-en>, citováno dle 1 Afs 60/2009 - 119

významnou část svého dne a že v této době zásadním způsobem *navazuje a rozvíjí své soukromé kontakty s vnějším světem*.

Důležitým faktorem pro posouzení je také to, nakolik je daná aktivita veřejná, resp. veřejnosti přístupná¹⁰. Jelikož jednání je naprosto veřejné a jeho veřejnost je dána zákonem a každému zcela zřejmá, vylučuje to dále možnost, aby někdo svou přítomnost vnímal jako soukromou věc.

Zde tedy zastáváme názor, že jde o případ, na který **ochrana soukromí nedopadá**. Pokud se někdo vypraví na veřejné jednání orgánu, který rozhoduje o řízení obce, vstupuje tak do veřejného prostoru a říká voleným představitelům „aktivně vás sleduji při výkonu pravomocí“. Již i jen svou přítomností dává najevo zájem o veřejné dění. Ovlivňuje je obdobně, jako například účastník demonstrace zvyšuje počet demonstrantů a tím pádnost projevu v rámci uplatnění shromažďovacího práva podle čl. 19 Listiny, i když na demonstraci aktivně nevystupuje. Demonstrant jistě nepovažuje záznam své účasti na demonstraci za zásah do svého soukromí.

Aspekt „zpravodajství“

Navíc je v případě záznamu přítomných, neaktivních osob nutno vzít v potaz, že každý pořízený záznam **veřejné události** (kterou jednání zastupitelstva nepochybně je, stejně jako sportovní zápas nebo demonstrace) je v dnešním mediálním kontextu fakticky předmětem zpravodajství. Jak obec, tak občan, kteří pořídí záznam, jej pořizují mimo jiné proto, aby podali zprávu (zpravo-dajství) a umožnili tak veřejnou diskusi o veřejné události. V dnešní době zejména tak, že záznam vystaví na internetu, kde se s ním zájemci seznámí. Na dnešní formu zpravodajství nelze vztahovat měřítka z jiné technologické epochy, kdy zpravodajství bylo z technických a kapacitních důvodů omezeno na několik vybraných záběrů z veřejného jednání, pokrývalo pouze nejvýznamnější společenské události a uskutečnilo se jednorázovým odvysíláním bez možnosti přehrát si záznam podle přání znovu. Technický rozvoj však dnes všechny tyto rysy zpravodajství zcela obrátil a jeho základním parametrem je například (vedle výběru, tzv. „zpráv“ či „news“) průběžné i archivní poskytování rozsáhlých přímých přenosů a záznamů z celých jednání (viz např. přenosy z jednání Parlamentu), informování o zcela lokálních záležitostech (viz např. regionální mutace webových serverů jako iDnes či ČT 24) a možnost přehrávat si na vyžádání dlouho archivované záznamy.

Je třeba také srovnat záběry z jednání zastupitelstva (v pasážích, kdy jsou okrajově zachyceni i přihlížející) s běžnými přenosy a záznamy například ze sportovních utkání. Na nich se běžně zaznamenávají také poměrně detailní záběry diváků. Nikoho nenapadne, že by detailně zaznamenaný divák mohl protestovat proti tomu, že byl při tomto svém veřejném sledování utkání zaznamenan a požadovat ochranu svého soukromí.

Úřední licence

Úřední licence (§12/2 OZ, § 88/2 NOZ) umožňuje obci samotné **pořízení** záznamu, a to bez ohledu na povahu projevů osob, tedy ať již jde o projevy osobní anebo veřejné. Úřední licence však dopadá jen na pořízení a použití záznamu k vlastní činnosti úřadu, například k dokumentaci průběhu jednání či k vytvoření a ověření zápisu. Na zveřejnění lze úřední licenci aplikovat již jen omezeně. Poskytování

¹⁰ srov. Buxton, R. Private Life and the English Judges, 29 Oxford Journal of Legal Studies 413 (2009), na s. 419 – 421, citováno dle 1 Afs 60/2009 - 119

informací je sice úřední povinností, ovšem rozsah této úřední povinnosti je ohraničen ochranou různých typů informací. Zveřejnit tak lze například jen ty osobní údaje, které jsou výslovně vyňaty z ochrany. Jelikož o úřední licenci zde však uvažujeme jen jako o překryvném, doplňujícím ustanovení, jeho ohraničení nehraje roli pro základní závěry.

Závěry

Na závěr této pasáže o záznamech „diváků“ je třeba ještě zdůraznit, že záznamy se obvykle pořizují tak, že se na nich diváci vyskytnou spíše výjimečně a okrajově. Tato snaha pořizovatelů vyhnout se systematickému záznamu osob, které nevystupují aktivně, i kdyby se hodnotila samostatně, představuje dostatečný důvod pro závěr, že záznamy v tomto smyslu nezasahují do soukromí diváků. To je ještě zesíleno skutečností, že ze záběrů (zobrazení) zpravidla není možné (bez osobní znalosti) určit totožnost osoby. Nový občanský zákoník neomezuje zachycení podoby, pokud ze zobrazení nelze určit totožnost (§ 84 NOZ).

Kombinace všech výše zmíněných právních důvodů tak vede k závěru, že i záběry přítomných osob – diváků na veřejném jednání zastupitelstva nepředstavují zásah do jejich soukromí ve smyslu ustanovení § 11 Občanského zákoníku, neboť nejde o soukromí a navíc lze užít zpravodajskou licenci.

Nový občanský zákoník počítá s ještě zřetelnějším vystižením uvedeného principu: *„Svolení není třeba, když se zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu“.*¹¹ Ve vztahu k NOZ tedy uvedený výklad znamená jednak, že nejde o záznam projevu osobní povahy, a navíc lze již jen účast osoby na veřejném jednání považovat za její veřejné vystoupení v záležitosti veřejného zájmu.

Lze tedy shrnout, že v případě, kdy se přenáší, zaznamenává a dále zveřejňuje veřejné jednání zastupitelstva obce nebo kraje, se § 11 – 16 OZ (§ 84 a následující NOZ) prakticky neuplatní již z toho důvodu, že nejde o soukromí a na veřejné projevy jejich ochrana nedopadá.

5.1.2 Výjimka, kterou je nutno ohlídat

Existuje pouze několik myslitelných případů, které přesahují do soukromí a projevů osobní povahy. Lze je snadno vyjmenovat a identifikovat.

Půjde například o nečekané zdravotní potíže jak osob v auditoriu, tak členů zastupitelstva nebo pracovníků úřadu. Podobným soukromým projevem by snad mohli být milenci v zadní řadě, kteří se na jednání „přišli ohřát“ a věnují se sami sobě. Zároveň by záběry a záznam musely být tak detailní, aby umožňovaly identifikovat konkrétní osobu (podle podoby, podle vysloveného a na záznamu zachyceného příjmení apod.).

Uvedené případy při jednání a záznamu jednání prakticky nikdy nenastanou. Vyloučit je sice nelze, pokud by se však objevily, lze je snadno identifikovat

¹¹ § 88 nového OZ, zákona č. 9/2012 Sb.

a z vytvořeného záznamu pro účel poskytnutí (jednotlivci nebo zveřejněním) odstranit či anonymizovat (rozostření, vypípnutí zvukové stopy).

5.2 Shrnutí k ochraně soukromí podle OZ

Občanský zákoník nepředstavuje principiální překážku pro pořízení a zveřejnění záznamů jednání zastupitelstva.

Výjimkou budou málo časté situace, kdy by se součástí záznamu staly „projevy osobní povahy“, jako jsou nečekané zdravotní potíže detailně zaznamenaných osob, detailní záznam náhodně přítomné, neúčastníci se osoby apod. Ty pak musejí před zveřejněním být ze záznamu odstraněny.

6 Hledisko ochrany osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů (ZOOÚ)

6.1 Přímý přenos

Při **přímém přenosu** jednání zastupitelstva nedochází vůbec ke **zpracování** osobních údajů (tj. k systematické operaci s osobními údaji, viz § 4 písm. e) ZOOÚ¹²). ZOOÚ se vztahuje výslovně pouze na „zpracování“ osobních údajů¹³. Přímý přenos jím není. V tomto případě se tedy vůbec ZOOÚ neuplatní.

6.2 Pořízení záznamu

Teprve pořízením záznamu dochází ke **zpracování** osobních údajů identifikovatelných osob. Až toto zpracování je předmětem úpravy ZOOÚ. Obecně platí, že bez souhlasu dotčených osob je zpracování osobních údajů oprávněné jen v několika případech, které jsou výslovně stanoveny zákony. Lze však konstatovat, že právě tyto zákonné případy povolující zpracování osobních údajů obvykle pokrývají většinu případů v záznamech z jednání zastupitelstev obcí a krajů.

Tato oprávněná zpracování jsou zakotvena:

1) v ZOOÚ v § 5 odst. 2. K situaci pořizování a zveřejňování záznamu lze vztáhnout následující ustanovení o různých případech zpracování osobních údajů (označení podle příslušných ustanovení § 5 odst. 2 ZOOÚ):

a) zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce¹⁴,

d) jedná-li se o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem,

e) zpracování nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby;

f) poskytování osobních údajů o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení,

¹² „zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel **systematicky** provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky.“

¹³ § 3 odst. 2 ZOOÚ: „Tento zákon se vztahuje na veškeré zpracovávání osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky.“

¹⁴ tuto výjimku vykládá ÚOOÚ zásadně tak, že právní předpis musí obsahovat zřetelné ustanovení povolující zpracování osobních údajů

g) jedná-li se o zpracování výlučně pro účely archivnictví podle zvláštního zákona.

2) v zákoně o svobodném přístupu k informacím v § 8b, které upravuje případy příjemců veřejných prostředků. Podle tohoto ustanovení povinný subjekt poskytne (tedy i zveřejní, viz § 4 odst. 1 InfZ¹⁵) základní osobní údaje o osobě, které poskytl veřejné prostředky. Tyto údaje jsou tedy „oprávněně zveřejněné“ (alespoň potenciálně) a proto je lze zaznamenat ve smyslu § 5/2/d ZOOÚ.

Územní samosprávný celek i soukromá osoba jsou podle uvedených ustanovení oprávněny **pořídít** audiovizuální záznam (tedy provést toto zpracování osobních údajů). U obce (kraje) to plyne z potřeby pořizovat zápis jednání a případně též z povinnosti informovat veřejnost o činnosti orgánů obce (§ 97 zákona o obcích, analogicky též kraje a Praha). V tomto smyslu tak správce údajů provádí zpracování nezbytné pro dodržení své právní povinnosti ve smyslu § 5/2/a ZOOÚ.

Jako právní důvod pro pořizování záznamu lze též překryvně a podpůrně uplatnit i skutečnost, že toto zpracování (pořizování záznamu) je nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce nebo dotčené osoby (§ 5/2/e ZOOÚ), např. tehdy, kdy záznam prokazuje, že usnesení o převodu nemovitosti bylo řádně přijato.

Pokud záznam pořizuje soukromá osoba, její právo zaznamenat některé osobní údaje plyne z § 5 odst. 2 písm. d), e), f) ZOOÚ a § 8b InfZ. Tyto důvody se navzájem v různých situacích různě překrývají.

Aplikaci § 5 odst. 2 písm. d), e), f) ZOOÚ na danou situaci lze z hlediska striktního lexikálního významu § 5 ZOOÚ vnímat jako extenzivní. Lze jistě polemizovat o tom, zda v případě veřejného projednání se jedná o „oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem“ (§ 5 odst. 2 písm. d) ZOOÚ), zda vzhledem k právu každého občana vykonávat veřejnou kontrolu rozhodování orgánů veřejné moci se jedná o „zpracování nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby“ (§ 5 odst. 2 písm. e) ZOOÚ) anebo zda též osoby, které se dostavily na jednání a pouze využívají své právo, dané zákonem o obcích a článkem 101 Ústavy, sledovat veřejné jednání, jsou v tomto smyslu veřejně činné, podobně jako např. demonstrant využívá právo shromažďovací a pouhou svou přítomností na shromáždění (demonstraci) zvyšuje jeho dopad (uplatnění § 5 odst. 2 písm. f) ZOOÚ).

Tento hraniční výklad považujeme díky doplňujícímu překlenutí této výjimky z ochrany osobních údajů generálním oprávněním pořídít záznam na veřejném jednání na základě OZ, za souladný s ústavními principy ČR a myšlenkami a hodnotami zastávaných majoritní judikaturou (jak českou, tak i evropskou). Dospíváme k závěru, že i tyto záběry pořizené soukromými osobami v záznamu být mohou a lze je zveřejnit, včetně nezbytných záběrů na tváře přítomných pasivních diváků, ovšem jen pod podmínkou, že záběry pasivních diváků nesmějí být systematické, musejí být náhodné, nepřiliš detailní, a musejí se vyhnout snímání někoho, kdo z jakýchkoli důvodů sice je přítomný, ale zjevně ne ve vztahu k jednání zastupitelstva. Tento názor se opírá též o skutečnost, že ustanovení zákona o obcích i ZOOÚ

¹⁵ § 4 odst. 1 InfZ: „Povinné subjekty poskytují informace žadateli na základě žádosti nebo zveřejněním“.

neodpovídají nově vzniklému fenoménu pořizování záznamů¹⁶, neboť v době jejich vzniku nešlo o běžný jev.

V takovém případě záznamy včetně výjimečných záběrů na tváře přítomných nejsou striktně vyloučené.¹⁷

Shodně konstatuje oprávněnost samotného pořizování zvukověobrazového záznamu zasedání zastupitelstva a jeho uveřejňování na Internetu jako případ oprávněného zpracování osobních údajů jeho účastníků dle § 5 odst. 2 písm. d) a f) také výše zmíněná analýza AK Vrána & Pelikán.

6.3 Existence záznamu

Jakmile byl pořizen záznam, jde – pokud jej pořídila obec (kraj) – z hlediska zákona o svobodném přístupu k informacím o existující **informaci**, která mu podléhá (§ 3 odst. 3 InfZ: *„Informací se pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.“*).

Zároveň jde o existující **„dokument“** ve smyslu archivního zákona (§ 2 písm. d. ArchZ: *„Pro účely tohoto zákona se rozumí ...d) dokumentem každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena,“*)

Archivní zákon výslovně zakazuje takový dokument zničit (likvidovat, skartovat) jinak, než v rámci skartačního řízení, tj. po uplynutí skartační lhůty postupem stanoveným skartačním řádem a v součinnosti s archivářem. Porušení této povinnosti je přestupkem podle archivního zákona, za který lze uložit pokutu do 100 000 Kč (§ 73 ArchZ). Zápisy jednání zastupitelstva včetně programu, usnesení, příloh a podkladů mají skartační znak A/10, to znamená, že skartace je přípustná až po 10 letech¹⁸. Na záznam, který je de facto přílohou zápisu, je třeba uplatnit stejný přístup.

V případě, kdy záznam pořídila soukromá osoba, právní řád jeho existenci nijak neupravuje.

6.4 Zveřejnění záznamu

Zmocnění ke **zveřejnění** záznamu na svém webu (veřejnoprávní zmocnění) představuje pro obec (kraj) § 5 odst. 7 InfZ, který umožňuje zveřejnit informace s výjimkami uvedenými v InfZ.

Soukromá osoba takové zmocnění nepotřebuje.

Záznam je tedy jakožto informaci dle InfZ možno zveřejnit. Přitom ale nutno některé údaje ochránit. V případě obcí a krajů na základě podmínky podle § 8a InfZ, která stanoví ochranu soukromí a osobních údajů podle zvláštních zákonů, tedy v tomto případě dle ZOOÚ. V případě, kdy záznam zveřejňuje soukromá osoba,

¹⁶ jak konstatuje ÚOOÚ například ve sdělení pro město Semily z 16. února 2012

¹⁷ tento a dva předchozí odstavce byly zařazeny na základě oponentury JUDr. Petra Kolmana, Ph.D.

¹⁸ příloha vzorového spisového a skartačního řádu pro obce s rozšířenou působností, vydaného odborem archivní správy MV pod. čj. AS-1709/1-2003

plyne povinnost ochránit některé údaje přímo ze ZOOÚ. V obou případech ale informace (osobní údaje) v záznamu nebudou podléhat ochraně, pokud spadají pod výjimky z ochrany podle § 5/2 ZOOÚ nebo podle § 8b InfZ.

Obecně lze konstatovat, že v naprosté většině případů se na audiovizuálních záznamech z typických jednání zastupitelstev obcí, měst a krajů vyskytují (pokud vůbec) takové osobní údaje, které spadají pod uvedená ustanovení ZOOÚ a InfZ. Proto **nejsou chráněné** a jejich zveřejnění je zcela přípustné.

Naprostá většina agendy, projednávané na zastupitelstvech, představuje takové situace, kdy případně zmiňované osobní údaje spadají buď pod výjimku z ochrany podle § 5/2/f ZOOÚ, anebo pod výjimku z ochrany podle § 8b InfZ. V některých případech (např. informace z katastru nemovitostí, údaje o kandidátech ve volbách) jde také o „*oprávněně zveřejněné osobní údaje*“ spadající pod výjimku z ochrany podle § 5/2/b ZOOÚ, který umožňuje zveřejnit údaje, které již jednou byly oprávněně zveřejněné v souladu se zvláštním právním předpisem.

6.4.1 Specifičnost zveřejnění na internetu

Podle některých právních názorů **veškeré** osobní údaje, zaznamenané na jednání zastupitelstva, lze podřadit pod výjimku z ochrany podle § 5/2/d ZOOÚ¹⁹ a považovat je za oprávněně zveřejněné, jelikož byly projednány na veřejném jednání zastupitelstva. Lze je tedy zveřejnit na internetu. Podle jiných názorů s tím nelze tak zcela souhlasit s ohledem na to, že míra zveřejnění na jednání zastupitelstva (v určitém prostoru a čase za přítomnosti omezeného počtu lidí) představuje jinou intenzitu zásahu do práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů, než zveřejnění na internetu, kde se s údaji může seznámit neomezený počet lidí a kde údaj může být vyhledáván a srovnáván strojovými prostředky v obrovském rozsahu²⁰. Uvedené ustanovení § 5/2/d a stejně tak následující ustanovení § 5/3 ZOOÚ ukládá chránit toto právo i přes stanovenou výjimku. Tento výklad plyne z rozsudku Městského soudu Praha č. 9 Ca 261-2004 v kauze Obec XY x ÚOOÚ²¹.

Na internetu však nepochybně lze zveřejnit následující osobní údaje:

- jedná-li se o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem (§ 5 odst. 2 d) ZOOÚ, půjde např. o údaje z katastru nemovitostí či obchodního rejstříku)
- o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení (§ 5 odst. 2 f) ZOOÚ, půjde o údaje o osobách vystupujících na jednání, o úřednících i externistech, ale i o znalcích, advokátech, přísedících soudu apod.)

¹⁹ To uvádí výše zmíněná Analýza AK Vrána & Pelikán z 20.5.2011

²⁰ shromažďováním údajů dochází k tzv. „profilaci“ dotčené osoby

²¹ z odůvodnění rozsudku (bohužel jméno obce v dostupné verzi rozsudku není uvedeno): „*vzhledem k tomu, že usnesení rady a zastupitelstva města obsahující osobní údaje byla publikována na internetových stránkách města a tím získali přístup k těmto osobním údajům všichni uživatelé Internetu, tedy neomezený okruh osob (nejen osoby vymezené zákonem č. 128/2000 Sb. v ustanovení § 16 a § 17), je nutno dojít k závěru, že soukromý život osob, o nichž bylo jednáno na zasedání rady a zastupitelstva města, byl publikováním jejich osobních údajů narušen.*“ (Poznámka OK: šlo však o údaje přesahující rozsah tzv. „základních osobních údajů“ podle § 8b InfZ)

- o příjemcích veřejných prostředků (§ 8b InfZ, zejména o kupujících, prodávajících či nájemcích ve vztahu k obci)

Všechny tyto údaje se však smějí zveřejnit jen v **přiměřeném rozsahu**, který odpovídá účelu: poskytnout veřejnosti srozumitelnou informaci o jednání zastupitelstva. Například se v záznamu na internetu nezveřejní podrobné údaje o datu narození či bydlišti, i když by byly zveřejněny v katastru nemovitostí nebo obchodním či živnostenském rejstříku.

Případný výjimečný výskyt osobních údajů, které pod uvedené výjimky z ochrany podle § 5/2 ZOOÚ a § 8b InfZ **nespadají**, anebo které by při zveřejnění na internetu představovaly nepřiměřený zásah do práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů lze dostatečně omezit či zcela vyloučit správnou přípravou podkladů a vedením jednání.

Zároveň je však třeba k záznamům, zveřejněným na internetu, uvést, že riziko jejich strojového zpracování a vyhledávání určitých osobních údajů (profilování) ze zvukové nebo dokonce z obrazové stopy je technologicky téměř nemožné vzhledem k datovému objemu, nízké kvalitě záznamů, obvyklé útržkovitosti údaje a náročnosti takto vyhledávacích programů. Takový údaj tedy lze do značné míry považovat za neztotožnitelný s konkrétní fyzickou osobou. Platí-li tedy určité omezení pro internetové zveřejnění textové formy zveřejněných dokumentů (zápisů či usnesení), u záznamů nelze považovat podmínku zvýšeného zásahu do soukromého a osobního života subjektu údajů z uvedeného hlediska za splněnou (§ 5 odst. 3 a § 10 ZOOÚ).

6.5 Příklady některých typů oprávněně zveřejňovaných osobních údajů při jednání zastupitelstva a některé výjimky, které nutno chránit

6.5.1 Osobní údaje pronášené v záznamu někým jiným

6.5.1.1 Úředníci a členové zastupitelstva

Pokud jde o **členy zastupitelstva a úředníky**, osobní údaje o nich (např. „nyní vystoupí zastupitel Jiří Novotný“, „žádám vedoucí odboru Charvátovou o zdůvodnění smlouvy“) se nechrání podle § 5 odst. 2 písm. f) ZOOÚ.

6.5.1.2 Druhé osoby

Pokud jde o **druhé osoby**, o nichž se jedná a které vstupují do vztahu s obcí (krajem) proto, že od ní něco kupují, najímají, nebo naopak jí něco prodávají či najímají, získávají grant, dotaci, podporu apod. (například kupec parcely), je nutno především zdůraznit, že obvykle není žádný důvod podrobnější údaje o nich hlasitě přednášet. Obvykle se v rozpravě, zachycené v záznamu, bude mluvit o parcele, ceně, kupujícím atd.

Pokud dojde k hlasitému přednesení osobních údajů druhých osob, je pak jejich zveřejnění oprávněné na základě stejných výjimek z ochrany, jako jsme uvedli u oprávnění pořídít záznam (viz výše). Nejobvyklejší výjimky z ochrany jsou tyto:

a) údaje o druhých osobách lze považovat za „oprávněně zveřejněné v souladu se zvláštním právním předpisem“ (zákonem o obcích, krajích, Praze, podle nichž probíhá veřejné jednání zastupitelstva, kdy při projednávání bodů dochází ke

zveřejňování údajů v rozpravě). Jejich další zpracování je tím pádem v souladu s § 5/2/d ZOOÚ přípustné, nesmí se však porušit právo na ochranu soukromého a osobního života subjektů údajů, což představuje jakousi „podmínku navrch“.

b) údaje potřebné pro projednání věci zastupitelstvem budou v naprosté většině představovat informace o příjemcích veřejných prostředků. Jejich vynětí z ochrany je výslovně stanoveno v § 8b InfZ. Rozsah informací přednášených v rozpravě (pokud vůbec budou proneseny či promítnuty do záznamu) zpravidla nepřekročí rozsah tzv. „základních osobních údajů“, které § 8b vymezuje takto: „jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků“.

6.5.1.3 Třetí osoby

Třetí osoby od obce nic nekupují či jí nic neprodávají (včetně nájmu atd.), ani nevystupují, ale pouze jsou v nějaké souvislosti zmíněny vystupujícími anebo jsou jejich údaje promítnuty tak, že vedle jména a příjmení se součástí záznamu stane ještě nějaký další údaj. Například to může být soused nemovitosti, kterou chce obec koupit či prodat. V případě, že použití jejich údajů při jednání bylo pro projednání věci nezbytné, lze je považovat za „oprávněně zveřejněné v souladu se zvláštním právním předpisem“ (zákonem o obcích, krajích, Praze). Jejich další zpracování je v souladu s § 5/2/d ZOOÚ přípustné, ovšem nesmí se porušit právo na ochranu soukromého a osobního života subjektů údajů. V tomto případě, kdy dotčená osoba s obcí (krajem) nevstupuje do žádné interakce (nejde ani o veřejně činnou osobu, ani o příjemce veřejných prostředků, nic nekupuje, neprodává, nenajímá, nežadá), by **neoprávněným zásahem při zveřejnění na internetu bylo prakticky každé zveřejnění osobního údaje**. Tyto údaje o třetích osobách je proto nutno před zveřejněním ze záznamu odstranit (anonymizovat). Nutno ale znovu zopakovat, že uvedení takových údajů obvykle není potřebné a ani obvyklé a dbát na to, aby ke zmínce takových údajů zbytečně nedocházelo, by měli sami zastupitelé a úředníci.

6.5.2 Osobní údaje vznikající pořízením záznamu

Jde v zásadě o dvě skupiny údajů:

- a) podobizny (záběry tváří)
- b) údaje o hlasování, ve spojení s tím, že v záznamu je zvukově či obrazově uvedeno jméno, příjmení (např. promítnutá jmenovka, tabulka jmenovitého hlasování), případně další identifikace (např. adresa, povolání) zaznamenané osoby, zpravidla řečníka.

U **členů zastupitelstva a úředníků** tyto údaje nepodléhají ochraně na základě § 5/2/f ZOOÚ.

U **ostatních osob** takový údaj vznikne jen tehdy, pokud ona osoba aktivně na jednání vystoupí (například se přihlásí do rozpravy, aby vysvětlila podrobnosti své žádosti o grant). Tyto údaje také výslovně nepodléhají ochraně na základě § 5/2/f ZOOÚ, protože jde o veřejně činnou osobu v rozsahu, v němž vystoupila na zastupitelstvu. Takový závěr lze opřít zejména o rozsudek 8 A 316/2011- 47-50 v kauze Kalenda x Pletený Újezd²²: „Pokud tedy na zasedání zastupitelstva obce

²² ale i další rozsudky, které projevy na jednání zastupitelstva charakterizují jako „projevy veřejné povahy“ na rozdíl od „projevů osobní povahy“: rozsudek 2T 77/2011 v trestní kauze zastupitelů obce Hajany, anebo rozhodnutí Nejvyššího soudu 30 Cdo 64/2004.

Pletený Újezd se stává, že v jeho průběhu se k projednávaným záležitostem vyjadřují i soukromé osoby (tedy osoby odlišné od členů zastupitelstva obce nebo od jiných volených zástupců obecní samosprávy či dalších úředních osob), pak se projevy těchto soukromých osob stávají součástí zasedání zastupitelstva obce Pletený Újezd a ztrácejí tak status projevů osobní povahy“. I když se rozsudek týká obecné ochrany soukromí a osobních projevů, v tomto smyslu nepochybně dopadá i na užší oblast osobních údajů, protože ty tvoří podmnožinu celé oblasti ochrany osobnosti a soukromí podle Občanského zákoníku.

6.5.3 Osobní údaje sdělené subjektem údajů o sobě

U osob, které na jednání vystupují zpravidla jako občané, využívající své právo na jednání vystoupit k bodům programu, se také uplatní § 5/2/f ZOOÚ. Každý, kdo se rozhodne na jednání zastupitelstva vystoupit k programu jednání, musí počítat s tím, že jeho veřejné vystoupení bude veřejnost moci vnímat. Míra uplatnění této výjimky (veřejně působící osoby) může být vnímána rozdílně ve vztahu k velikosti obce, frekvenci vystupování osoby a jejích cílů (zda chce zapůsobit na členy zastupitelstva a veřejnost v obecné věci, anebo vystupuje jen náhodně jednorázově ve vztahu ke své osobní záležitosti). Například občan vystoupí, aby zastupitelstvu objasnil svou žádost o grant, a přitom uvádí údaje o své kvalifikaci či vzdělání. Dává tím tedy najevo, že tyto údaje považuje za důležité z hlediska své zamýšlené veřejné činnosti. I v případě, kdy se neobrací na zastupitelstvo kvůli nějakému veřejně prospěšnému záměru, ale v soukromé věci (například důvody pro to, aby mu obec prodala nemovitost) představuje toto vystoupení veřejnou činnost, řečník je svým vystoupením veřejně činný, ovlivňuje orgán samosprávy.

6.6 Praktické doporučení k pořizování a zveřejňování záznamů z hlediska osobních údajů

Na základě výše uváděných důvodů tedy nic nebrání tomu, aby byly běžně pořizovány záznamy jednání zastupitelstva, a aby byly následně zveřejňovány na internetu. Drobná omezení, která jsou s tím spojena, jsou obecně takového druhu, že je můžeme snadno identifikovat nejen právníkou terminologií, ale také srozumitelnou řečí:

- a. pokud dané údaje souvisejí s veřejnými penězi, majetkem (poskytnutí prodej, nájem), lze údaje v základním rozsahu zveřejňovat,
- b. pokud se údaje do záznamu dostaly jaksi „bokem“, a nesouvisejí s rozhodováním o veřejných penězích či majetku, pak je třeba být pozornější a případně údaje ochránit,
- c. zároveň i při informování o prodeji veřejného majetku či poskytnutí veřejných peněz postačí základní údaje, jako je jméno, příjmení, případně odkud dotýčný je, ale že je již nesprávné uvádět jeho přesné datum narození, přesnou adresu, natož rodné číslo či jiné zcela podrobné údaje.

6.7 Shrnutí k ochraně osobních údajů podle ZOOÚ

<i>Zákon o ochraně osobních údajů nepředstavuje překážku pro zveřejnění audiovizuálních záznamů o jednání zastupitelstva.</i>
--

Výjimkou budou málo časté případy, kdy se součástí záznamu staly:
- **osobní údaje třetích osob, které nevstupují do vztahu s obcí (krajem), anebo do záznamu pronesené údaje nejsou nutné pro projednání jejich vztahu s krajem (obcí), ale byly zmíněny některým vystupujícím,**
- **příliš detailní údaje osob (např. rodné číslo, osobní telefon, přesná adresa bydliště),**
- **citlivé osobní údaje (například o zdravotním stavu).**

Ty je pak nutno před zveřejněním odstranit.

Obvykle není žádný důvod podrobnější údaje o nich hlasitě přednášet. Obvykle se v rozpravě, zachycené v záznamu, bude mluvit o parcele, ceně, kupujícím atd.

Pořízení a zveřejnění záznamu, obsahujícího osobní údaje, též vyžaduje splnit některé oznamovací a registrační povinnosti (viz další kapitola).

7 Informační a oznamovací povinnosti při pořízení a zveřejnění záznamu

Vedle vlastní otázky o oprávněnosti pořizování a zveřejňování záznamů existují ještě další, relativně jednoduché administrativní povinnosti.

1. Informovat subjekty údajů o zpracování jejich údajů, včetně možnosti požadovat opravu nesprávných údajů (§ 11 ZOOÚ),
2. oznámit prováděné zpracování buď cestou registrace v registru ÚOOÚ (§ 16 ZOOÚ), oznámením na internetu (§ 18 ZOOÚ) anebo jinou odpovídající formou,
3. na žádost subjektu údajů napravit závadný stav (zejména nepřesnosti údajů).

Tyto povinnosti plynou nejen z uvedených ustanovení ZOOÚ, ale také z čl. 10, 12 a 14 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES, jakož i z čl. 8 Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (viz <http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=4&submenu=6>).

7.1 Informování dotčených osob

ZOOÚ ukládá již při shromažďování údajů dotčené osoby informovat „v jakém rozsahu a pro jaký účel budou osobní údaje zpracovány, kdo a jakým způsobem bude osobní údaje zpracovávat a komu mohou být osobní údaje zpřístupněny“, a dále o „právu přístupu k osobním údajům, právu na opravu osobních údajů, jakož i o dalších právech stanovených v § 21.“ Tato povinnost však **neplatí**, pokud se zpracovávají výlučně oprávněně zveřejněné osobní údaje (§ 11 odst. 3 písm. c). Zákon tuto výtku z povinnosti nepodmiňuje formou dalšího zpracování, tedy například rozsahem zveřejnění na internetu. Oprávněně zveřejnění je nutno chápat

nejen jako takové, které již fakticky nastalo (např. přednesením na veřejném jednání), ale také takové, které by mohlo oprávněně nastat (potenciální oprávněně zveřejnění), například na žádost o informace o jednání zastupitelstva podanou podle InfZ. V případě záznamu jednání zastupitelstva lze tedy za oprávněně zveřejněné považovat údaje zveřejněné v rámci tohoto jednání (pro neurčitý okruh přítomných osob), včetně zápisu a případného poskytování informací o jednání na žádost.

Přitom je zřejmé, že pořizovaný záznam by pro zveřejnění neměl obsahovat žádné údaje, které jdou za tento rámec oprávněného zveřejnění. De facto by tedy neměla nastat ani povinnost informovat dotčené osoby o pořizení a zveřejnění. Skutečnost je však spíše taková, že ZOOÚ z hlediska informování dotčených osob nepředpokládá situaci, kdy na jedno zpracování údajů (jednání zastupitelstva jako výstup agend obce) navazuje druhé zpracování (pořizení záznamu a jeho zveřejnění), kdy v případě některých údajů (o nepřítomných osobách) již nelze zpětně dotčené osoby informovat. Tato mezera v úpravě informační povinnosti však nemůže bránit ústavně chráněnému zájmu, aby pomocí záznamu mohla být veřejnost informována o proběhlém jednání, ať ze strany obce nebo ze strany soukromé osoby. Mezeru je tedy nutno překlenout výkladem. Ten lze opřít o ustanovení § 11 odst. 3 písm. a), podle kterého v případě praktické nemožnosti subjekty údajů informovat, tato povinnost odpadá.

Závěr:

I když při výše uvedené argumentaci by to ani nemuselo být nutné, je vhodné vyhovět požadavku na informování dotčených osob tak, že se na začátku pořizování záznamu přítomným osobám tato skutečnost oznámí, včetně toho, kdo záznam provádí, účelu (například pro účel zveřejnění na webu obce či na webu určitého občanského sdružení) a možnosti se na pořizovatele (správce údajů) obrátit kvůli případné opravě údajů či uplatnění dalších práv.

7.2 Oznámení nebo registrace zpracování osobních údajů

Obecní / krajský úřad

Podle § 16 ZOOÚ při uplatnění § 18 ZOOÚ je úřad povinen na webové stránce veřejně oznámit každé zpracování osobních údajů. Z toho plyne, že je povinen na svém webu umístit sdělení, že pořizuje záznam z jednání zastupitelstva a zveřejňuje jej. Mnoho úřadů plní tuto oznamovací povinnost spolu se zveřejněním informací o jiných agendách, v nichž zpracovávají osobní údaje. Jelikož jde o zpracování, které je potřebné k uplatnění povinností úřadu vyplývajících ze zvláštních zákonů (zákon o obcích, krajích, Praze, archivní zákon), není třeba oznamovat toto zpracování ÚOOÚ²³.

Jiný správce (kdo zveřejňuje záznamy na webu, obvykle občan či sdružení)

Kdokoliv jiný, kdo zveřejňuje záznamy, které obsahují osobní údaje (byť nechráněné), musí toto „zpracování“ registrovat u ÚOOÚ.

Registrace se provádí na stránce

<http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=29&submenu=31>

²³ Pokud by byla pochybnost, že zveřejnění záznamu lze zahrnout pod § 18 ZOOÚ, pak lze toto zpracování prostě oznámit ÚOOÚ, čímž bude povinnost dle § 16 ZOOÚ nepochybně splněna.

Po zadání údajů probíhá 30 denní lhůta, v níž může ÚOOÚ vyžádat upřesnění anebo zahájit správní řízení, v němž prověří zákonnost oznámeného zpracování osobních údajů (§ 17 ZOOÚ).

Pokud neučiní žádný z těchto kroků, anebo pokud je s upřesněním spokojený, je správce oprávněn zahájit zveřejnění (zpracování) záznamu (osobních údajů v něm) dnem zápisu do registru nebo po uplynutí zákonné lhůty, tj. po 30 dnech ode dne, kdy bylo oznámení o tomto zpracování doručeno Úřadu.

Registrace zpracování pak na webu ÚOOÚ vypadá takto:

The screenshot shows a web browser window with the title "Správci osobních údajů: zaregistrovaná zpracování - Mozilla Firefox" and the URL "www.uoou.cz/registration.aspx?id=58993". The main content is a pink box titled "Zaregistrovaná zpracování" containing the following details:

- Reg. číslo subjektu: 00041985
- Identifikace subjektu: ZMĚNA PRO LIBEREC, O.S.
- IČO subjektu: 22879463
- Druh subjektu: Právnícká nebo fyzická osoba podnikající

Below this is a table with 11 columns: Poř. č., Tisk, Reg. datum, Soupis reg., Účel zprac., Kat. subjektů, Kat. údajů, Zdroje údajů, Místa zprac., Příjemci údajů, and Předání do zahraničí. The table contains two rows of data:

Poř. č.	Tisk	Reg. datum	Soupis reg.	Účel zprac.	Kat. subjektů	Kat. údajů	Zdroje údajů	Místa zprac.	Příjemci údajů	Předání do zahraničí
001	TISK	6.1.2012	i	i	i	i	i	i	i	i
002	TISK	17.5.2012	i	i	i	i	i	i	i	i

At the bottom of the page is a pink button labeled "Zavřít".

Po otevření například soupisu registrace je k dispozici tento popis zpracování:

Přehledová sestava - Registrace - Mozilla Firefox
www.uouu.cz/regReport.aspx?job=2&id=93780

Přehledová sestava - Registrace

Správce
 Reg. číslo subjektu: 00041985
 Datum registrace: 17.5.2012
 Identifikace subjektu: ZMĚNA PRO LIBEREC, O.S.
 IČO subjektu: 22879463
 Druh subjektu: Právnícká nebo fyzická osoba podnikající

Adresa
 Ulice + ČP: U NISY 362/6
 Město/Obec: LIBEREC
 PSČ: 46001
 Číslo evidence: 002
 Datum přijetí podání: 2.2.2012
 Datum změny registrace: 2.2.2012

Účel (účely) zpracování osobních údajů:
 ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ PROSTŘEDNICTVÍM AUDIO, VIDEO NAHRÁVEK POŘIZOVANÝCH NA ZASTUPITELSTVU MĚSTA A UMÍSTĚNÝCH NA NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH - UMOŽNĚNÍ LEPŠÍ VEŘEJNÉ KONTROLY NAD PRACÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA

Kategorie subjektů údajů

- Osoby s jiným vztahem k oznamovateli
- Specifikace: JEDNÁ SE O KOLEGY ZASTUPITELE

Kategorie osobních údajů

- Popisné údaje

Zdroje osobních údajů

- Přimo od subjektu údajů

Místa zpracování osobních údajů, jsou-li odlišná od adresy sídla (bydliště) oznamovatele

Ulice + ČP	Město/Obec	PSČ

Příjemci nebo kategorie příjemců, kterým mohou být údaje zpřístupněny či sdělovány:

- Jiní příjemci: NÁVŠTĚVNÍCI NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNEK

Předání

- Nebude docházet k předání údajů do jiných států

7.3 Ochrana práv subjektů údajů

Další povinností správce údajů (toho, kdo záznam pořídil a zveřejnil), bez ohledu na to, zda osobní údaje jsou zveřejněné oprávněně, je vyhovět případným žádostem dotčených osob (tzv. subjektů údajů), o vysvětlení (pokud se domnívají, že údaje o nich jsou uvedeny neoprávněně), případně údaje odstranit, pokud byly opravdu zveřejněny neoprávněně. Stejně je povinen údaje opravit, pokud jsou nesprávné.

Pokud se podle § 21 ZOOÚ někdo obrátí na toho, kdo záznam pořídil nebo zveřejňuje (správce údajů či zpracovatel) s tím, že na záznamu je o něm špatně uveden nějaký údaj, ten věc posoudí a případně provede opravu. To však v případě záznamu nelze (nelze opravovat záznam toho, jak jednání skutečně proběhlo), ale byl by například povinen přiměřeným způsobem záznam **doplnit** o opravu některého údaje (např. vloženým titulkem). Dále je povinen oznámit opravu příjemcům (tzn. těm, kteří záznam zhlédli) – například zveřejněním takového sdělení u záznamu.

7.4 Shrnutí k oznamovacím a registračním povinnostem a ochraně práv subjektů údajů

Na začátku pořizování záznamu se přítomným osobám tato skutečnost oznámí, včetně toho, kdo záznam provádí, účelu (například pro účel zveřejnění na webu obce či na webu určitého občanského sdružení) a možnosti se na pořizovatele (správce údajů) obrátit kvůli případné opravě údajů či uplatnění dalších práv. Stejnou informaci je potřebné umístit na web spolu s vlastním zveřejněním záznamu.

Úřad na svém webu, ostatní pořizovatelé záznamu registrací u ÚOOÚ, musí veřejně oznámit, že provádějí zpracování údajů, spočívající v pořizování a zveřejňování záznamu jednání zastupitelstva.

Pokud se na toho, kdo záznam pořídil nebo zveřejňuje (správce údajů či zpracovatel) někdo obrátí s tím, že na záznamu je o něm špatně uveden nějaký osobní údaj, věc posoudí a případně provede opravu.

Oldřich Kužílek
poradce pro otevřenost veřejné správy
září 2012